

Θεατρο ΚΡΙΤΙΚΗ

«ΟΡΕΣΤΗΣ» ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΗ
ΑΠΟ ΤΟ «ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ»

Καινοτομική παράσταση

Στις περισσότερες παραστάσεις πειραματικών υποσχέσεων του καλοκαιριού που παρακολούθησα, οι προσδοκίες μου διαψεύστηκαν. Έφευγα απ' τον τόπο της θεατρικής πράξης άλλοτε οργισμένος, άλλοτε με την αίσθηση πως δεν είχε συμβεί τίποτα. Αν εξαιρέσουμε μια πανεπιστημιακή περίπτωση (δύο άλλες με απογοήτευσαν οικτρά), που είχε μια αισθητική κατεύθυνση, της έλειπε όμως ο στόχος, σε καμιά απ' τις άλλες πειραματικές απόπειρες δεν αναγνώρισα παρά την προσποίηση του πειράματος. Όταν στη δεκαετία του '50 η ζωγραφική του Πικάσο έγινε ευρύτερα γνωστή, κάποιοι επιχειρήσαν να ζωγραφίζουν πίνακες με κυβιστικά και γεωμετρικά σχήματα και ζωηρόχρωμες επιφάνειες, νομίζοντας έτσι ότι κάνουν μοντέρνα ζωγραφική όπως ο Πικάσο. Δεν απέτυχαν τελείως στο να πείσουν κάποιους πως οι πίνακές τους συγγένευαν με τα έργα του Ισπανού. Έτσι και η επικράτηση, η αναγνώριση, η επιχορήγηση των θεατρικών πειραματιστών, για την επιβεβαίωσή της στηρίζεται στην άγνοια, στη σύγχυση και στα διαπλεκόμενα. Μ' αυτές τις προϋποθέσεις το «πειραματικό» που μας προτάθηκε φέτος το καλοκαίρι ήταν κάλπικο με ποικίλες ανεπάρκειες κατά περίπτωση.

Είχα λοιπόν τις δικαιολογημένες επιφυλάξεις μου όταν ξεκινούσα για να βρω ένα θεατράκι στον Κορυδαλλό, για να παρακολουθήσω εκεί μια παράσταση του Ορέστη του Ευριπίδη ανεβασμένη από την Εταιρία Θεάτρου «Σχολείον της Νυκτός». Δηλαδή τρέχα γύρευε. Κι όμως η παράσταση που είδα με ικανοποίησε σε υψηλό βαθμό πληρότητας.

Κατ' αρχήν έγινε μια σεμνή επέμβαση στο κείμενο. Ενοποιήθηκαν ρόλοι, όχι μόνο για να προσαρμοστεί το έργο στους πέντε ηθοποιούς του θιάσου. Ο διασκευαστής και σκηνοθέτης Ηλίας Φραγκάκης εκφράζει μια πολύ ενδιαφέρουσα άποψη στο σημείωμα του προγράμματος που με βρίσκει απόλυτα σύμφωνο και την οποία σας μεταφέρω. «...Για να γίνει μπορετό το πλησίασμα του κειμένου σήμερα, δεν φτάνει η σκηνοθεσία, η υποκριτική, το σκηνικό, τα κοστούμια. Χρειάζεται να ξανακοιταχτεί το σώμα της τραγωδίας. Και λέω σώμα γιατί το κείμενο δεν περιέχει μόνο το λόγο με την κυριολεκτική, τη στενή έννοιά του...». Τέτοια τόλμη δεν συναντήσαμε έως σήμερα. Αντίθετα τα αρχαία έργα θεωρούνται απαραβίαστα. Οι φιλόλογοι είναι οι μόνοι που νομιμοποιούνται να τα μεταφέρουν στη σημερινή γλώσσα. Κάθε άλλος που θα το επιχειρήσει θεωρείται θρασύς και παρείσακτος. Οι φιλόλογοι όμως είναι προσηλωμένοι στην ακριβή ερμηνεία του λόγου και του μέτρου και η μεταφορά γίνεται μεν με πιστότητα (και σ' αυτό υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες) αλλά απ' το κείμενο αφαιρούνται οι ζωικοί του χυμοί, οι υποδόριες διαδρομές του. Η γενναία επέμβαση του Ηλία Φραγκάκη έδωσε ένα ελευθερωμένο κείμενο που έκανε τον ευριπιδικό Ορέστη να βρεθεί δίπλα μας και τα πάθη του να μας αγγίζουν.

Η σκηνοθεσία, όπως και η υποκριτική του όλου ήταν συναρπαστική. Πέρα απ' τα εθνικοθεατρικά αχνάρια, με πρωτοβουλίες, γόνιμες εμπνεύσεις, κατάργηση των δεσμεύσεων, φαντασία και ταλέντο. Σ' όλο το διάστημα της παράστασης αισθανόσουν ότι επικοινωνούσες μ' ένα πνευματικό δημιούργημα καμωμένο από ανθρώπους με μόρφωση, εμπνεύσεις και φαντασία, δυνατή αγάπη και σεβασμό γι' αυτό που έκαναν και τη μαγική ικανότητα να σε μεταφέρουν. Το ρόλο του Ορέστη ερμήνευσε λίγο ορθολογιστικά αλλά με τεχνική αρτιότητα ο Γιάννης Τσορτέκης, μουσικός (εφτά όργανα) και Αφηγητής ο Σπύρος Ηλιάδης και τους ρόλους Ποιητή, Ηλέκτρας, Κορυφαίου, Μενέλαου, Τυνδάρεω, Πυλάδη, Άγγελου και Φρύγα ο Ηλίας Φραγκάκης. Τα κοστούμια της Λέας Κούση εικαστικές δημιουργίες.